

[Anker Lau.]

ogsaa en liberal Opgave. Vi ønsker blot at ophæve Monopolerne ved at skaffe dem Konkurrence og ved gennem Næringsloven at sikre Friheden for Befolkningen. Socialismen ser derimod intet hellere end Monopoldannelser, som de saa blot kan overtage og videreføre.

Jeg opfatter ikke Erhvervslivet som en Mekanisme, man alene har til at sørge for Befolkningens Forsyning. Erhvervslivet er samtidig Folkets Næringsveje, og det er for mig afgørende, at Folket kan leve, og leve frit af sine Næringsveje. Enhver Indskrænkning i Folkets Ret til at arbejde og drive Næring fremkalder da ogsaa store sociale og moralske Problemer ved Siden af de økonomiske.

Vil eller kan man ikke tillade, at Folket klarer sig selv, paatager man sig samtidig en Pligt til at forsørge Befolkningen paa anden Maade. Dette er formentlig en socialistisk Opgave, hvis Rækkevidde fører langt ind i Kommunismen, hvor alle de menneskelige Egenskaber, som kendetegner den frie Næring, forsvinder: Selvhjælpstilje, Arbejdsglæde, Fremdrift, Initiativ, Opsparingsvilje o. s. v.

Problemet om den desillusionerede Ungdom er et ægtefødt Barn af den planøkonomiske Udvikling. Den lille faste Stilling, og Pensionen naar man bliver gammel, er den Fremtidslinie, der bydes vor dygtige Ungdom. Her er sandelig ikke Plads for Illusioner eller Fremtidsdrømme. Her kaldes ikke paa Initiativ og Maalsætning. Jeg kan ikke finde det mærkeligt, at flere og flere unge i vore Dage finder Tilværelsen meningsløs, graa og trist uden noget at kæmpe for eller stræbe efter i det daglige Liv. Begrebet Frihed er blevet til Fritid, og det synes nu, at vi er kommet saa langt, at man ogsaa finder en Opgave i at ville bestemme, hvad de unge skal bruge deres Fritid til.

Siden Stavnsbaandets og Merkantilismens Dage har næppe nogen Tid været saa ond mod sin Ungdom som vor. Hvis Tietgen og H. N. Andersen havde været 25 Aar i Dag, vilde de ikke have haft anden Udvej end at udvandre.

De moralske Problemer, som Administrationen af Bemyndigelseslovene fremkalder, er heller ikke smaa. Man kan finde sig i at gaa Fallit uden frie Forhold — saa har man nok ikke været dygtig nok, og har kun sig selv at takke for det —, men at maatte lukke sin Virksomhed, fordi en Myndighed, ofte i Samarbejde med Konkurrenterne, bestemmer, at man ingen Tildelinger maa faa, kan intet normalt Menneske i Længden finde

rimeligt. Naar Administrationen, saaledes som man har set det, den ene Dag indfører en fri Periode, den anden Dag ophæver den, naar der i een Periode er fri Import, i en anden Periode er lukket, saa bliver Resultatet, at dygtige Mennesker, som Gang paa Gang har søgt at faa startet en Forretning, maa give op. Reaktionen hos en saadan Mand maa blive Mistanke om, at der er Korruption i det hele, og at han nok skal vise, at han kan klare sig uden Myndighedernes Hjælp. Den sorte Børs faar ny Næring.

Den personlige Indflydelse, Bekendtskaber, Protektion o. s. v. kan komme til at spille en Rolle, som kan blive farlig for den offentlige Moral. Folkets moralske Svækkelse og sort Børs til at undergrave Økonomien har som bekendt skabt Kaos i andre Lande, og skal det vente længe endnu med Restriktionernes Afvikling, er der ingen Grund til at tro, at vi ikke ogsaa her i Landet vil mærke Virkningerne deraf.

Livet er levende, og vi er alle kun Mennesker, der føler vore Rettigheder som Mennesker krænkede gennem Restriktionernes Administration. Det kan vi finde os i i en kort akut Situation, men bliver det permanent, maa det kalde de daarligste Egenskaber frem hos Menneskene. Derfor er det afgørende vigtigt udadtil og indadtil at føre en økonomisk Politik, som hurtigst muligt medfører, at vi kan ophæve dette System. Indtil da — og vi erkender altsaa, at det Tidspunkt er ikke i Dag — maa vi klamre os til Lovens Midlertidighed, der maa paaføre den høje Regering Pligt til gennem Administrationen at fastholde status quo og, efterhaanden som Tiden gaar, tage skyldigt Hensyn til den Udvikling, der vilde have fundet Sted under frie Forhold, herunder til den Ungdom, der er vokset op i de sidste 15 Aar. Hvis vi er fattige, maa vi dele Fattigdommen med hinanden, ogsaa med vor Ungdom.

Selv om jeg maa erkende, at det konservative Forslag er svagt i sin Form og mangler væsentlige Ting, som f. Eks. Henviisning til Prisloven, kan jeg dog paa mit Partis Vegne med Glæde stemme for dette Forslag.

Weikop: Den højtærede Handelsminister svarede det ærede Medlem Hr. Aksel Møller paa hans Spørgsmaal vedrørende Forbrugerrepræsentanter, at han lige saa vel som det ærede Medlem kunde sige, at Forbrugerrepræsentanter i givet Fald kunde betragtes som politiske Repræsentanter. Man kunde saa ogsaa sige, at eventuelle Repræsentanter for de store Erhvervsorganisationer, jeg synes, der blev nævnt Hauch,